

“ՀՈԳԵՅՈՅԶ ՑՈԼՔԵՐ”

Հեղինակ՝ ՍԵՊՈՒՀ Զ. ՎԵՐԻ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Տողերս գրողը ամբաստանուած է իրրեւ մեր գրական կեանքի մէջ իրական արժէքները անտեսող և թերիներուն ու վրէպներուն խոշորացոյցով նայող գրողատ, Օշականի մասնաւորաբար և «Մեհնան»ի իր խմբագիր ընկերներուն ընդհանրապէս կիրարկած հարբեցի սխալ սկզբունքով առաջնորդուող: Թէ ճիշդ չէ մեր գրական անդաստանին սպառնացող վերահաս խորշակին ազդարարիչն ու ողբերգուն ըլլալ ու կրծող նախանձով անբարբառ կենալ հոն արմատաւորուած կաղնիներու հասակին դիմաց: Չէ որ համագոյքի չորս ծագերէն կիւլպէնկան Մասնադարան հասող հատորները, փոքր ու մեծափոր, հագիւ կրնան ուս ուսի, կայք մը ապահովել իրենց համար գրապալատի դարակներուն վրայ: Հապճեպով տրուած ափյափոյվճիռ:

Հայր Սեպուհի այս գործը — 1985ին լոյս տեսած Անթիլիաս, Մ. Տ. Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան Տպարանէն, 22 կտոր կրօնա-բարոյական խորքով գրութիւններ, 179 էջերով, մաքուր թուղթի վրայ — կարելի է դասել ճշդ շունչով կարգացուելիք գրքերու շարքին: Բայց պէտք չէ խաբուիլ բառերէն: Երկու — և իրարու հակադիր — մեկնութիւններ կարելի է տալ վերի (չակերտեալ) բանաձևին: Ուրիշ խօսքով, երկու դասակարգի կարելի է բաժնել ճշդ շունչով կարգացուելիք գրքերը: Անոնք որոնք իսկապէս կը հմայեն ընթերցողը ու գինք իրենց կը կապեն, որով դժուար կը դառնայ ընդհատումը, ընդմիջումը ընթերցումին, և անոնք՝ հասարակ ու ծամուած խօսք, որոնց վրայէն կարելի է անցնիլ թռչունի արագութեամբ, քանի որ գաղափարներն ու մտածումները, լոյս ու թափանցիկ, իրենց ծանծաղութեան, մակերեսայնութեանը բերումով շատ դիւրաւ կ'իւրացունեն, կը մարսուին միջակ ընթերցողէն, ու էջերը կը քալեն արագօրէն՝ անճիգ ընթերցումէն մտրակուած:

Պիտի ուզէինք չխօսիլ ուղղագրական կամ տպագրական վրէպներու մասին:

Բայց չկրցանք անտարբեր անցնիլ գաղթախարհի մեր մամուլին մէջ յաճախողէպ կարգ մը ազեղ կամ սխալ երեւոյթներու առջևէն: Այսպէս, էջ 9ի վրայ կը հանդիպինք ժողովուրդի ազեղ տողագարծով կիսուած բառին և երեք էջեր անդին, ներ-շրջումի կիսուած բառին մէջ թխմուած րին («չնչեւ» տրամատ բառ է): Բաղժաթիւ են այս կարգի վրէպներ, որոնք գուցէ ներելի ըլլային հասարակ օրաթերթի մը պարագային:

Հայրսուրբին լեզուն, արդար ըլլալու համար պէտք է խոստովանիլ, սահուն է ու գրեթէ անթերի: Ինչ որ կը պակսի իրեն իր զգացումները թեւաւորելու և մտածումները խորացնելու արուեստն է (ընդգծուած բառը չենք նկատեր անտեղի ինչպէս ծանրակշիռ):

Հայր Սեպուհի «Հոգեյոյզ Ցոլքեր»ը դժբախտաբար չկրցան յուզել մեր հոգին և ոչ իսկ միտքը: (Մէկէն միւսը երկարող կարմիր թելը նուրբ է բայց դիմացկուն): Կա՛մ այն է որ մեր զգայարանները, ժամանակէն մրճահարուած, քթացած են — իրողութիւնը ազպէս չէ բարեբախտաբար: Մեր զգայնութիւնները փորձաքարի զարնելու համար դիմեցինք Սիրամանթոյին ու վարուժանին: Արդիւնքը, ուրախ ենք ըսելու, եղաւ քաջալերական: Եւ կա՛մ վարդապետին ներաշխարհէն — միտք, սիրտ — արձակուած ցոլքերը, փայլատ ու ուժաքամ, անգոր են յուզելու ընթերցողը:

Այս բոլորով հանդերձ, Հայր Սեպուհի չենք թելադրեր իր գրիչը կտորել: Ուրախալի է մեզ Հայ հոգեւորականի ձեռքին մէջ խաչին հետ ու քով տեսնել նաեւ գրիչը, պայմանաւ սակայն որ անկէ բխած տողերը նոգութիւն մը բերեն մեզի. առնուադն Ս. Գրական ճշմարտութիւնները աւելի ցայտուն ու առինքնող գոյներով բանան մեր տեսադաշտին: Կ'ընդունինք թէ դիւրին չէ այդ գործը: Բայց կամքն ու յարատեւ, հետեւողական ու համբերատար ճիգը կրնան հարթել մեր առջև դիզուած դժուարութիւններուն կէսէն աւելին: Զայդ կը մաղթենք Հ. Սեպուհին:

Գ. ՃԱՐՏԱՐ